

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

Ławnik SN Grzegorz Gołębiowski

Protokolant Karolina Majewska

w sprawie X. Y. - sędziego Sądu Apelacyjnego w [...], obwinionej o popełnienie przewinień dyscyplinarnych z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych - dalej powoływana jako u.s.p.,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 25 września 2025 r.,

odwołania Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z dnia 6 czerwca 2024 r., złożonego na niekorzyść, od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] z dnia 12 kwietnia 2024 r., sygn. akt [...],

postanowił:

zmienia zaskarżone postanowienie w ten sposób, iż postępowanie dyscyplinarne wobec obwinionej X. Y.- sędziego Sądu Apelacyjnego w [...], na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p. umarza, a kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.

[M. T.]

Ławnik SN Grzegorz Gołębiowski Wiesław Kozielowicz Zbigniew Korzeniowski
zdanie odrębne

UZASADNIENIE

Postanowieniem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 22 lutego 2019 r., wszczęto postępowanie dyscyplinarne przeciwko X. Y. sędziemu Sądu Apelacyjnego w [...] i przedstawiono jej zarzut dyscyplinarny polegający na tym, że w dniu 27 marca 2017 r. w P., jako sędzia Sądu Apelacyjnego w [...] uchybiła godności urzędu w ten sposób, że mając zaspokojone swoje potrzeby mieszkaniowe przez to, że będąc współwłaścicielką domu o powierzchni 176 m² w P., współwłaścicielką połowy domu bliźniaczego o powierzchni 289 m² w P. oraz współwłaścicielką dwóch mieszkań o powierzchni 81 m² każde w P. złożyła wniosek o przyznanie jej pomocy finansowej na zaspokojenie jej potrzeb mieszkaniowych w formie pożyczki w kwocie 150 000 złotych z przeznaczeniem na roboty wykończeniowa w jednym ze wskazanych mieszkań o powierzchni 81 m², przez co naruszyła wynikającą z art. 96 § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych zasadę dotyczącą celu przeznaczenia pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, a w konsekwencji nie wykazała nie budzącej wątpliwości rzetelności w swoich sprawach finansowych, to jest zachowań przynoszącego ujmę godności sędziego i naruszających zasady etyki zawodowej, określone w § 4, 16 i 18 uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z 19 lutego 2003 r. w sprawie uchwalenia zbioru zasad etyki zawodowej sędziów, to jest przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych.

W piśmie z 28 marca 2019 r. obwiniona X. Y. nie przyznała się do zarzucanego jej czynu. Wskazała, że w jej przypadku zastosowanie znalazł § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 lipca 2012 r. w sprawie sposobu planowania i wykorzystywania środków na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów oraz warunków przyznawania pomocy finansowej z tych środków, dopuszczający przyznanie pomocy finansowej również na poprawę warunków mieszkaniowych. Obwiniona wskazała, że zarówno ustawa jak i rozporządzenie nie wskazuje definicji „zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych”. W jej przypadku pożyczka, o którą się ubiegała, miała zostać przeznaczona na rozbudowę mieszkania, które zostało przed laty zakupione w stanie deweloperskim, a więc niezdatnym do użytkowania. Jej celem była poprawa warunków mieszkaniowych, gdyż po zakończeniu prac planowała zamieszkać w tym lokalu. Wymienione w

zarzucie nieruchomości poza rodzinnym domem nie były i nie są wykorzystywane na cele mieszkaniowe. We wniosku z 27 marca 2017 r. o przyznanie pomocy finansowej przedstawiła rzetelnie swoją sytuację finansową, co spotkało się z pozytywnym zaopiniowaniem.

Pismem z 24 kwietnia 2019 r. obwiniona wniosła o sprostowanie protokołu z posiedzenia Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 kwietnia 2017 r. i wskazanie w nim, że uczestniczyła w obradach dopiero w części objętej punktem 2 porządku obrad. Do wniosku dołączono oświadczenia z 4 i 6 maja 2019 r. sześciu sędziów biorących udział w obradach oraz oświadczenie protokolanta z 17 maja 2019 r. Z oświadczeń wynikało, że sędziowie potwierdzili nieobecność obwinionej w czasie obrad dotyczących pkt 1 porządku obrad, zaś protokolant nie pamiętał przebiegu posiedzenia.

Zarządzeniem z 4 czerwca 2019 r. na podstawie oświadczeń i wniosku o sprostowanie protokołu posiedzenia Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] A. D. dokonał sprostowania treści protokołu poprzez dodanie informacji, że obwiniona nie brała udziału w części pierwszej posiedzenia Kolegium.

Postanowieniem z 23 maja 2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych uzupełnił postanowienie z 22 lutego 2019 r. w ten sposób, że postanowił przedstawić sędzi X. Y. zarzuty dyscyplinarne, polegające na tym, że:

1. w dniu 27 marca 2017 r. w P., jako sędzia Sądu Apelacyjnego w [...] uchybiła godności urzędu w ten sposób, że mając zaspokojone swoje potrzeby mieszkaniowe przez to, że będąc współwłaścicielką domu o powierzchni 176 m² w P., współwłaścicielką połowy domu bliźniaczego o powierzchni 289 m² w P. oraz współwłaścicielką dwóch mieszkań o powierzchni 81 m² każde w P. złożyła wniosek o przyznanie jej pomocy finansowej na zaspokojenie jej potrzeb mieszkaniowych w formie pożyczki w kwocie 150 000 złotych z przeznaczeniem na roboty wykończeniowe w jednym ze wskazanych mieszkań o powierzchni 81 m², przez co naruszyła wynikającą z art. 96 § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych zasadę dotyczącą celu przeznaczenia pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, a w konsekwencji nie wykazała nie budzącej wątpliwości rzetelności w swoich sprawach finansowych, to jest zachowań

przynoszących ujmę godności sędziego i naruszających zasady etyki zawodowej, określone w § 4, 16 i 18 uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z 19 lutego 2003 r. w sprawie uchwalenia zbioru zasad etyki zawodowej sędziów - to jest przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych;

2. w dniu 10 kwietnia 2017 r. w P., jako sędzia Sądu Apelacyjnego w [...] uchybiła godności urzędu w ten sposób, że będąc członkiem Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...], po uprzednim złożeniu wniosku o przyznanie jej pomocy finansowej na zaspokojenie jej potrzeb mieszkaniowych w formie pożyczki w kwocie 150 000 złotych, w trakcie posiedzenia Kolegium w dacie jw. nie wyłączyła się od udziału w obradach w części dotyczącej rozpoznania własnego i innych wniosków o udzielenie pomocy finansowej w formie pożyczek na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów, a w dalszej kolejności głosowała za przyznaniem sobie wnioskowanej pożyczki na zaspokojenie jej potrzeb mieszkaniowych, którą w następstwie tego głosowania otrzymała i jednocześnie głosowała za nie uwzględnieniem wniosków 7 innych sędziów, którzy w wyniku tego głosowania nie otrzymali wnioskowanych pożyczek na zaspokojenie ich potrzeb finansowych, przez co naruszyła wynikający z art. 82 § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych obowiązek postępowania zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim, w tym w szczególności obowiązek stania na straży prawa i kierowania się zasadami godności i uczciwości w służbie i poza nią, a ponadto nie wykazała nie budzącej wątpliwości rzetelności w swoich sprawach finansowych, to jest zachowań przynoszących ujmę godności sędziego i naruszających zasady etyki zawodowej, określone w § 4, § 16 i § 18 uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z 19 lutego 2003 r. w sprawie uchwalenia zbioru zasad etyki zawodowej sędziów - to jest przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Pismem z 20 czerwca 2019 r. sędzia X. Y. odniosła się do przedstawionych jej zarzutów. Wskazała, że nie przyznaje się do zarzucanych jej czynów. Podtrzymała wyjaśnienia złożone pismem z 28 marca 2019 r. i oświadczyła, że czyni je integralną częścią wyjaśnień odnoszących się do zarzutu z pkt 2 postanowienia.

Wskazała, że nie uczestniczyła w pierwszej części obrad Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] w dniu 10 kwietnia 2017 r., tj. w czasie, kiedy opiniowane były wnioski sędziów o udzielenie pożyczki. Do obrad dołączyła po zakończeniu procedowania nad tym punktem porządku posiedzenia. Decyzja o nieuczestniczeniu w pierwszej części posiedzenia podjęta została na prośbę K. J. przy jej pełnej aprobacie i po stwierdzeniu, że w Kolegium uczestniczy wymagana liczba członków.

W ocenie obwinionej nie było potrzeby formalnego wyłączenia się przez nią od udziału w tej części obrad, wobec zgody co do nieuczestniczenia w posiedzeniu. Nie głosowała za przyznaniem sobie wnioskowanej pożyczki ani nie głosowała za uwzględnieniem wniosków siedmiu innych sędziów. Wskazała, że skrótowy protokół nie odzwierciedla dokładnego przebiegu. Został sporządzony w sposób uproszczony i nie odnotowano w nim jej nieobecności i przybycia dopiero po zakończeniu obrad nad opiniowaniem wniosków o pożyczki. Zaznaczyła, że nie ma ustawowego obowiązku wyłączenia się od obrad i głosowania. Natomiast prezes sądu w zakresie przyznania pożyczki nie jest związany uchwałą kolegium. Ma ona bowiem charakter opiniujący a nie wiążący. Nadmieniła, że nie miała świadomości istnienia błędu w zapisie protokołu aż do momentu podjęcia przez A. G. z T. realizacji programu na temat pożyczek mieszkaniowych. Zarzucanie jej, że z powodu wniosku, siedmiu innych sędziów nie otrzymało wnioskowanych pożyczek jest bezpodstawne, gdyż pięciu z siedmiu sędziów zawarło umowy o udzielenie pożyczek na zasadach wynikających z rozporządzenia.

Obwiniona wniosła o umorzenie wszczętego postępowania dyscyplinarnego i złożyła wniosek dowodowy o przesłuchanie w charakterze świadków osób uczestniczących w posiedzeniu Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...], w dniu 10 kwietnia 2017 r.

Wnioskiem z 28 lipca 2023 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych wniosł o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej przeciwko X. Y., obwinionej o to, że:

1. w dniu 27 marca 2017 r. w P., jako sędzia Sądu Apelacyjnego w [...] uchybiła godności urzędu w ten sposób, że mając zaspokojone swoje potrzeby mieszkaniowe przez to, że będąc współwłaścicielką domu o powierzchni 176 m² w

P., współwłaścicielką połowy domu bliźniaczego o powierzchni 289 m² w P. oraz współwłaścicielką dwóch mieszkań o powierzchni 81 m² każde w P. złożyła wniosek o przyznanie jej pomocy finansowej na zaspokojenie jej potrzeb mieszkaniowych w formie pożyczki w kwocie 150 000 złotych z przeznaczeniem na roboty wykończeniowe w jednym ze wskazanych mieszkań o powierzchni 81 m², przez co naruszyła wynikającą z art. 96 § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych zasadę dotyczącą celu przeznaczenia pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, a w konsekwencji nie wykazała nie budzącej wątpliwości rzetelności w swoich sprawach finansowych, to jest zachowań przynoszącego ujmę godności sędziego i naruszających zasady etyki zawodowej, określone w § 4, 16 i 18 uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z 19 lutego 2003 r. w sprawie uchwalenia zbioru zasad etyki zawodowej sędziów - to jest przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (w brzmieniu obowiązującym do 13 lutego 2020 r.);

2. w dniu 10 kwietnia 2017 r. w P., jako sędzia Sądu Apelacyjnego w [...] uchybiła godności urzędu w ten sposób, że będąc członkiem Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...], po uprzednim złożeniu wniosku o przyznanie jej pomocy finansowej na zaspokojenie jej potrzeb mieszkaniowych w formie pożyczki w kwocie 150 000 złotych, w trakcie posiedzenia Kolegium w dacie jw. nie wyłączyła się od udziału w obradach w części dotyczącej rozpoznania własnego i innych wniosków o udzielenie pomocy finansowej w formie pożyczek na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów, a w dalszej kolejności głosowała za przyznaniem sobie wnioskowanej pożyczki na zaspokojenie jej potrzeb mieszkaniowych, którą w następstwie tego głosowania otrzymała i jednocześnie głosowała za nie uwzględnieniem wniosków 7 innych sędziów, którzy w wyniku tego głosowania nie otrzymali wnioskowanych pożyczek na zaspokojenie ich potrzeb finansowych, przez co naruszyła wynikający z art. 82 § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych obowiązek postępowania zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim, w tym w szczególności obowiązek stania na straży prawa i kierowania się zasadami godności i uczciwości w służbie i poza nią, a ponadto nie wykazała nie budzącej wątpliwości rzetelności w swoich sprawach finansowych, to jest zachowań przynoszących ujmę godności sędziego i naruszających zasady

etyki zawodowej, określone w § 4, § 16 i § 18 uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z 19 lutego 2003 r. w sprawie uchwalenia zbioru zasad etyki zawodowej sędziów - to jest przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (w brzmieniu obowiązującym do 13 lutego 2020 r.).

Wnioskiem z 5 września 2023 r. obrońca obwinionej sędzia M. Ś., wniósł o skierowanie sprawy na posiedzenie i umorzenie postępowania.

Postanowieniem z 15 września 2023 r., sygn. akt [...], Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...] zwrócił się do Sądu Najwyższego Izby Odpowiedzialności Zawodowej o wyznaczenie sądu dyscyplinarnego właściwego do rozpoznania sprawy.

Postanowieniem z 3 października 2023 r., sygn. akt I ZW 28/23, Sąd Najwyższy wyznaczył Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...] jako właściwy miejscowo do rozpoznania w pierwszej instancji sprawy dyscyplinarnej X. Y. – sędziego Sadu Apelacyjnego w [...]

W toku rozprawy przeprowadzonej 2 lutego 2024 r. w sprawie o sygn. akt [...], Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...] postanowił skierować sprawę na posiedzenie w przedmiocie rozważenia umorzenia postępowania z przyczyn wskazanych we wniosku obrońcy z 15 lipca 2023 r. i wyznaczył termin na 12 kwietnia 2024 r.

Postanowieniem wydanym 12 kwietnia 2024 r., sygn. akt [...], Sąd Dyscyplinarny na podstawie art. 339 § 2 pkt 2 k.p.k. umorzył postępowanie zaś kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Dyscyplinarny wskazał, że X. Y. skorzystała ze swojego upoważnienia do złożenia wniosku o to, żeby właściwy podmiot rozpatrzył sprawę o przyznanie jej pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych. Brakuje *ratio* żeby z przepisów regulujących zachowanie się sędziego wyinterpretować obowiązywanie normy postępowania zakazującej sędziemu w jakiejś sytuacji skorzystanie z upoważnienia do złożenia wniosku o przyznanie pomocy finansowej. Złożenie takiego wniosku, rozpatrywane w kontekście sprzeczności z normą sankcjonowaną, nie dotyczy bowiem takich wartości jak: dobro sądu, w którym sędzia pracuje, dobro wymiaru sprawiedliwości

i ustrojowa pozycja władzy sądowniczej, respektowanie porządku prawnego, wykazywanie nie budzącej wątpliwości rzetelności w sprawach finansowych, skrupulatności w wypełnianiu wynikających stąd obowiązków, a tym samym nie ma charakteru bezprawnego. Złożenie wniosku przez sędziego jest niezbędne do dowiedzenia się przez niego, czy zaszły okoliczności uzasadniające przyznanie mu pomocy finansowej. Z § 5 ust. 1 pkt 1. i § 6 ust. 1 rozporządzenia wynika, że prezes przyzna sędziemu pomoc finansową albo rozpatrzy jego wniosek negatywnie, a wówczas, na żądanie wnioskodawcy, poda pisemne uzasadnienie swojej decyzji. W przypadku X. Y. jej wniosek okazał się zasadny, gdyż Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] przyznał jej pomoc finansową. Czyn X. Y. nie zawierał więc znamion czynu zabronionego w postaci uchybienia godności urzędu.

Odnosząc się do drugiego z zarzutów Sąd Dyscyplinarny wskazał, że z zeznań I. Ś. (k. 91 - 96), która potwierdziła, że nieuczestniczenie przez X. Y. w opiniowaniu wniosków o przyznanie pomocy finansowej mogło zostać nieodnotowane, wynika, że protokoły posiedzeń były sporządzane schematycznie, w skrócony sposób, a wiele okoliczności było pomijanych. Zeznanie P. S. dowodzi, że X. Y. nie była na posiedzeniu Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] podczas opiniowania wniosków o przyznanie pomocy finansowej (k. 120c - 120d). D. G. zapamiętała, że X. Y. przybyła na posiedzeniu po zaopiniowaniu wniosków o przyznanie pomocy finansowej, a stało się tak, ponieważ jeden z nich został złożony przez nią samą (k. 125v - 126). Następnie, w związku z wnioskiem X. Y. (k. 167, k. 208) o sprostowanie posiedzenia Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...], członkowie tego organu: A. D. (k. 168), K. J. (k. 169), P. S. (k. 170), D. G. (k. 171) i M. G. (k. 172) złożyli oświadczenia o tym, że X. Y. nie uczestniczyła w omawianiu wniosków o przyznanie pomocy finansowej i wzięła udział w posiedzeniu dopiero po ich zaopiniowaniu. Jedynie I. Ś. (k. 173) nie odniosła się do tej okoliczności, ponieważ nie pamiętała przebiegu posiedzenia. W rezultacie, zarządzeniem z 4 czerwca 2019 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] sprostował protokół posiedzenia Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] z 10 kwietnia 2017 r. poprzez uzupełnienie go o informację, że X. Y. nie brała udziału w tej części posiedzenia, w której opiniowano wnioski sędziów o udzielenie pożyczek na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych (k. 174, k. 216).

Sąd Dyscyplinarny podkreślił, że powyższe spowodowało to zmianę treści dokumentu, który został przytoczony na uzasadnienie postawionego X. Y. zarzutu. Ze sprostowanego protokołu Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] z 10 kwietnia 2017 r., zeznań członków tego organu i ich oświadczeń wynika, że X. Y. nie uchybiła godności urzędu w sposób wskazany we wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej.

Odwołanie od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego I instancji, wniosk pismem z 6 czerwca 2024 r., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia:

1. art. 94 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, polegającą na wydaniu przez Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...] postanowienia z 12 kwietnia 2024 r. umarzającego postępowanie w sprawie, podając za podstawę umorzenia nieznany ustawie przepis art. 339 § 2 pkt 2 k.p.k., co spowodowało, że rozstrzygnięcie to obarczone jest błędną podstawą prawną.

2. art. 339 § 3 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, poprzez bezpodstawne uznanie, że w przedmiotowej sprawie występuje oczywisty brak faktycznych podstaw obwinienia X. Y., który zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z 14 marca 2013 r. w sprawie IV KK 420/12 pozwala na zastosowanie art. 339 § 3 pkt 2 k.p.k. i na umorzenie postępowania bez rozpoczynania przewodu sądowego, podczas gdy stwierdzenie braku faktycznych podstaw obwinienia wymagało właściwej i zgodnej z procedurą kamą oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, która to czynność możliwa jest dopiero po przeprowadzeniu przewodu sądowego, a co za tym idzie wydane orzeczenie jest przedwczesne.

3. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, bez uwzględnienia pełnego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności poprzez jednostronną i wybiórczą analizę dowodów w postaci protokołu posiedzenia Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] z 10 kwietnia 2017 r. oraz oświadczeń majątkowych złożonych przez obwinioną, co sprawiło, że poczynione przez Sąd I instancji ustalenia będące podstawą

orzeczenia, nie znajdują oparcia w całokształcie dowodów i okoliczności ujawnionych w trakcie postępowania dyscyplinarnego i w rezultacie doprowadziło do błędnego uznania przez Sąd *meriti*, że w przedmiotowej sprawie występuje oczywisty brak faktycznych podstaw obwinienia X. Y., który zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z 14 marca 2013 r. w sprawie IV KK 420/12 pozwala na zastosowanie art. 339 § 3 pkt 2 k.p.k. i na umorzenie postępowania bez rozpoczynania przewodu sądowego, podczas gdy prawidłowa ocena zgromadzonych w sprawie dowodów prowadzi do wniosku przeciwnego.

Stawiając tej treści zarzuty, na podstawie art. 121 § 1 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do jej merytorycznego rozpoznania przez Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...]

W uzasadnieniu odwołania Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych wskazał, że Sąd Dyscyplinarny wydając zaskarżone orzeczenie jako podstawę rozstrzygnięcia podał art. 339 § 2 pkt 2 k.p.k. Przepis taki nigdy nie istniał, a sam art. 339 § 2 k.p.k. uchylony został przez art. 2 pkt 24 ustawy z dnia 29 marca 2007 r. (Dz.U.07.64.432) zmieniającej kodeks postępowania karnego z dniem 12 lipca 2007 r. Już sam fakt zastosowania w judykacie rozstrzygającym co do istoty, podstawy prawnej która w systemie proceduralnym nigdy nie obowiązywała, świadczy o dopuszczeniu się przez Sąd *meriti* rażącego naruszenia przepisów prawa karnego procesowego, co samo w sobie obliguje Sąd *ad quem* do uchylenia skarżonego postanowienia i przekazania sprawy do rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu.

W ocenie skarżącego wbrew zakazowi, Sąd *meriti* dokonał oceny zebranych w sprawie dowodów oraz odniósł się do zarzucanych obwinionej czynów. Skoro Sąd dokonał już oceny przekazanych wraz z wnioskiem o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej dowodów jak m.in. oświadczenia majątkowe złożone przez obwinioną oraz protokół posiedzenia Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] z 10 kwietnia 2017 r. - które to same w sobie są dobitnymi dowodami świadczącymi o sprawstwie obwinionej - to w następstwie tego, nie mógł umorzyć postępowania twierdząc, że w sprawie wystąpił oczywisty brak faktycznych podstaw obwinienia X. Y. - skoro sam do tych podstaw obwinienia w postaci ww. dowodów odniósł się w

pisemnych motywach rozstrzygnięcia. Ponadto, sama ocena przeprowadzonych dowodów została dokonana w sposób niezgodny z procedurą karną, mianowicie z art. 7 i 410 k.p.k. Przepisy te stanowią, że podstawę wyroku może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej oraz że organy postępowania kształtują swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Z treści uzasadnienia wynika, że Sąd zgromadzony materiał dowodowy ocenił w sposób dowolny i wybiórczy, skupiając się na marginalizowaniu dowodów przemawiających za sprawstwem, a premiowaniu dowodów przemawiających na korzyść obwinionej. W celu wydania sprawiedliwego rozstrzygnięcia Sąd Dyscyplinarny powinien, w sytuacji rozbieżności dowodowej przemawiającej zarówno na korzyść jak i niekorzyść obwinionej, przeprowadzić przewód sądowy i tylko po wyczerpaniu drogi dowodowej, po myśli art. 5 § 2 k.p.k., niedające się usunąć wątpliwości rozstrzygnąć na korzyść obwinionej.

Skarżący podkreślił, że skład orzekający w sprawie [...] pozwolił sobie na wybitnie instrumentalne potraktowanie przepisu art. 339 § 3 pkt 2 k.p.k. i niedopuszczalne zastosowanie trybu rozstrzygania o tym czy czyny zarzucane obwinionej zawierały znamiona czynu zabronionego, bez rozpoczęcia przewodu i przeprowadzenia rozprawy, w tym bez przeprowadzenia właściwego i zgodnego z procedurą karną postępowania dowodowego. Sąd ocenił przy tym dowody - czego by nie zrobił, jeśli właściwie zrozumiałby istotę art. 339 § 3 pkt 2 k.p.k. - poza rozprawą, a ocena ta jest w oczywisty sposób nietrafna. W rezultacie, • w miejsce prawidłowego rozstrzygnięcia w postaci wyroku, powstał swoisty, ale przy tym zupełnie arbitralny, wytyk prawny skierowany do organu Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych - w swojej istocie zarzucający oskarżycielowi, że nie przedstawił żadnych dowodów przemawiających za sprawstwem obwinionej - co rażąco mija się z prawdą, zdrowym rozsądkiem i elementarną uczciwością. W ocenie skarżącego został on zredagowany w sposób wybitnie niechlujny, gdyż nawet norma prawna stanowiąca podstawę jego wydania, jest przepisem, który nigdy nie był znany ustawie karnej procesowej, natomiast uzasadnienie postanowienia symuluje istnienie rzeczowej argumentacji faktycznej i

prawnej. Co więcej, sposób procedowania Sądu Dyscyplinarnego polegający na wyznaczeniu terminu rozprawy głównej, a następnie skierowanie sprawy na posiedzenie w przedmiocie umorzenia postępowania z faktycznym zatajeniem powodów takiej decyzji, jak najgorzej świadczą o sposobie procedowania tego Sądu, pozwalając nie tylko na zasadne wnioskowanie co do arbitralności umorzenia postępowania, ale także na dywagacje w zakresie pozaprocesowych uwarunkowań wydania zaskarżonego postanowienia.

W ocenie skarżącego wydanie rozstrzygnięcia w postaci umorzenia postępowania uznać należy za obarczone tak rażącymi błędami proceduralnymi, że koniecznym jest uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do jej merytorycznego rozpoznania przez Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...].

W toku rozprawy, która odbyła się przed Sądem Najwyższym 25 września 2025 r., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych SSA Przemysław Radzik, złożył do akt kserokopię pisma z 2 czerwca 2022 r., z którego wynika, iż decyzją Ministra Sprawiedliwości z tego dnia został, na podstawie art. 112 § 3 usp, powołany z dniem 18 czerwca 2022 r. do pełnienia funkcji Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych na okres 4 lat.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego oświadczył, iż złożył do ETPCz skargę na decyzję Ministra Adama Bodnara o odwołaniu go z funkcji Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego i skarga ta została przyjęta.

Obrońca obwinionej - SSA M. Ś. oświadczył, iż zgadza się z Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego, żeby Sąd Najwyższy rozstrzygnął merytorycznie niniejszą sprawę. Oświadczył, że chce, aby Sąd Najwyższy, w wyznaczonym do niniejszej sprawy składzie, podjął taką decyzję. Nadmienił, że zaakceptuje każdą decyzję Sądu, niezależnie od tego jaki Rzecznik Dyscyplinarny będzie występował w tej sprawie. Niezależnie, czy będzie to Pan sędzia Przemysław Radzik czy Pani sędzia Joanna Raczkowska. obrońca obwinionej stwierdził, że sprawa trwa już ponad sześć lat i obwiniona chce jej zakończenia jak najszybciej. Obwiniona przyłączyła się do stanowiska obrońcy.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych podtrzymał zarzuty swojego odwołania.

Obrońca obwinionej - SSA M. Ś. wniósł o sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej w pkt 1 orzeczenia, w ten sposób, aby w miejsce „art. 339 § 2 pkt 2 k.p.k.”, wpisać „art. 339 § 3 pkt 2 k.p.k.”. Ponadto wniósł o utrzymanie w mocy postanowienia Sądu I instancji i nieuwzględnienie odwołania Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych SSA Przemysław Radzik zaskarżył postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] z 12 kwietnia 2024 r., sygn. akt [...], przed odwołaniem SSA Przemysława Radzika z funkcji przez Ministra Sprawiedliwości, co pozwalało na rozpoznanie wniesionego przez Rzecznika odwołania mimo zgłoszenia udziału w sprawie przez sędzię Joannę Raczkowską jako nowego Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów, zwłaszcza, że wynik sprawy jest na korzyść obwinionej sędzi X. Y. (o czym niżej).
2. Pytanie kto jest Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych może stanowić problem w innej sprawie, w podobnej sytuacji procesowej i wymagać rozstrzygnięcia w drodze pytania prawnego. Kwestia może być kontrowersyjna, jako że jedno ze stanowisk może być oparte na twierdzeniu, iż *„nie jest dopuszczalne odwołanie rzecznika w trakcie kadencji przez organ, który go powołał”* (zob. W. Kozielowicz, *Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i notariuszy*, Biblioteka Sądowa, II wydanie, Wolters Kluwer, Warszawa 2016, s. 146.).
3. W kolegialnej ocenie składu zakończenie sprawy umorzeniem postępowania jest zasadne, jednak na innej podstawie prawnej niż podana w zaskarżonym postanowieniu. Zasadną podstawą umorzenia postępowania jest art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej: usp). Sąd Dyscyplinarny pierwszej instancji omyłkowo powołał artykuł 339 § 2 pkt 2 k.p.k. Natomiast zastosowanie artykułu 339 § 3 pkt 2 k.p.k. zostało zweryfikowane i ostatecznie nie prowadzi do uwzględnienia wniosku

odwołania o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

4. Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...] - Sąd pierwszej instancji, skierował wprawdzie sprawę na rozprawę. Potem rozpoznał sprawę na posiedzeniu i wydał zaskarżone postanowienie. Z obecnej perspektywy znaczenie ma to, że w sprawie zostały przeprowadzone ustalenia faktyczne, ocena dowodów i adekwatnych norm prawa materialnego, które wprawdzie nie pozwalały na umorzenie postępowania na podstawie art. 339 § 3 pkt 2 k.p.k., to jednak pozwalają na umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 128 usp. Przepisy procedury karnej stosuje się odpowiednio w postępowaniu dyscyplinarnym.

5. Sąd Najwyższy zważając na przedmiot sprawy, zebrany materiał dowodowy, stanowiska i racje stron oraz niekrótki okres, w którym sprawa pozostawała bez końcowego wyniku, rozstrzygnął na podstawie z art. 440 k.p.k. w zw. z art. 128 usp, która pozwala orzec na korzyść obwinionej, nawet gdy orzeczenie zostało zaskarżone na jej niekorzyść.

6. W ocenie składu sprawa została wyjaśniona w warstwie faktycznej. Z kolei ocena prawa materialnego prowadzi do stwierdzenia, że nie można przypisać obwinionej deliktów dyscyplinarnych opisanych we wniosku o ukaranie z następujących przyczyn.

7. Normy (Zasady Etyki Zawodowej), które stanowią podstawy zarzutów wniosku o ukaranie mają swoje oparcie w Zbiorze Zasad Etyki Zawodowej Sędziów, czyli w uchwale Krajowej Rady Sądownictwa, wydanej na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa. Podkreśla się to, gdyż w sprawie nie może być pomijana konstytucyjna hierarchia źródeł prawa (art. 87 ust. 1 Konstytucji RP). Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa, która ma oparcie w ustawie, nie jest bezpośrednim źródłem prawa wymienionym w ustawie zasadniczej. Zasadą jest to, że tylko ustawa może ograniczać wolności człowieka i być

podstawą sankcji karnej (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, art. 1 k.k.), co odpowiednio odnosi się również do odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów. Uprawnia to stwierdzenie, że zakres czynów zarzucanych sędziom na podstawie ogólnych Zasad Etyki Zawodowej nie jest nieograniczony.

8. Zwrócono na to uwagę w wyroku Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2013 r., sygn. SNO 8/13, na tle § 18 ust. 1 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów, zgodnie z którym sędzia powinien wykazywać nie budzącą wątpliwość w swoich sprawach finansowych oraz skrupulatność w wypełnianiu wynikających stąd obowiązków. Przepis ten stanowi klauzulę generalną, opartą na wymaganiu określonej „*rzetelności w sprawach finansowych*” oraz „*skrupulatności*” w wypełnianiu wynikających stąd obowiązków. Ujawniło się pewne niebezpieczeństwo w interpretacji i stosowaniu tej zasady, gdyż mogła być różnie rozumiana i stosowana (albo niestosowana) do tego samego lub podobnego stanu faktycznego. Sąd Najwyższy podkreślił, że w hierarchii źródeł prawa ważniejszą od przepisu Zasad Etyki jest Konstytucja RP i ustawa. Nieuprawnione byłoby więc twierdzenie, że przepis Zasad Etyki, jako regulacja szczególna wyłącza nadrzędne w hierarchii przepisy Konstytucji i ustawy. Zasady Etyki czerpią swoje oparcie tylko z ustawy i ich normy nie mogą kolidować z przepisami wyższej rangi. Chodzi o ustrojowy (konstytucyjny) status sędziego. Założenie „*idealnego sędziego*”, które mają na uwadze Zasady Etyki może prowadzić do dyscyplinowania ponad miarę, gdyż nie jest uchwytne, a już na pewno nie ma „*wzoru idealnego sędziego*”. Równie uprawnione może być stwierdzenie, że chodzi tu o pewne „*przeciętne*” reprezentowanie warunków i umiejętności do pełnienia funkcji sędziego. Odnosi się to również do zachowania poza służbą. Na tym tle stawiane sędziemu wymagania mogą prowadzić do skutku odwrotnego, czyli mogą podważać autorytet sędziego i być sprzeczne z podstawowymi zasadami, które chronią i służą sędziemu z racji zajmowanego stanowiska, nie pomijając, że ma także naturalne (zwykłe) prawo do życia prywatnego (art. 47 Konstytucji RP). Sędzia jest przede wszystkim niezawisły i nieusuwalny (art. 178 i art. 180 ust. 1 Konstytucji RP). Dotyczy to również prawa do stałego miejsca (określonego Sądu - art. 180 ust. 5 Konstytucji RP), w którym sędzia pełni funkcję. Innymi słowy ocena zachowania sędziego w aspekcie § 18 ust.

1 Zasad Etyki ze względu na nadrzędne zasady ustrojowe powinna być ostrożna i nieszablonowa, gdyż nie ma w nim typizacji czynów, takiej jak w prawie karnym (ustawie). Wszak nie można wykluczyć arbitralnego czy nawet instrumentalnego stosowania § 18 ust. 1 Zasad Etyki.

9. Powyższa ocena aktualna jest również w obecnej sprawie. Rzecz w tym, iż ograniczenia sędziów w korzystaniu z przysługujących im uprawnień przewidzianych w ustawie nie powinny być zasadniczo wyprowadzone z ogólnych zasad etyki, w sytuacji, gdy ustawa ani rozporządzenie wykonawcze nie określają negatywnych przesłanek (warunków) uprawnienia przysługującego sędziemu na podstawie ustawy, z którego sędzia chce skorzystać. Taka sytuacja wystąpiła w sprawie i dotyczyła pomocy finansowej na zaspokojenie jego potrzeb mieszkaniowych.

10. Pomoc finansową na zaspokojenie jego potrzeb mieszkaniowych reguluje art. 96 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych. Zgodnie z nim sędziemu może być przyznana jako pożyczka, pomoc finansowa na zaspokojenie jego potrzeb mieszkaniowych (§ 1). Środki na pomoc finansową, o której mowa w § 1, stanowią do 6% rocznego funduszu wynagrodzeń osobowych sędziów (§ 2). Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, sposób planowania i wykorzystywania środków na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów oraz warunki przyznawania pomocy, o której mowa w § 1, z uwzględnieniem zaangażowania środków własnych sędziego, udziału kolegów sądów w przyznawaniu pomocy oraz zasady racjonalności gospodarowania środkami oraz przy przyjęciu zasady, że w razie rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego w sposób, o którym mowa w art. 68, pożyczka podlega zwrotowi wraz z oprocentowaniem w wysokości obowiązującej przy powszechnie dostępnych kredytach bankowych (§ 3). Na podstawie art. 96 § 3 ustawy Minister Sprawiedliwości wydał rozporządzenie z 9 lipca 2012 r. w sprawie planowania i wykorzystywania środków na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów oraz warunków przyznawania pomocy finansowej z tych środków.

11. Ponadto pomoc ta oparta jest na określonej umowie cywilnej, która sama w sobie nie może być sprzeczna z podstawami prawa cywilnego, czyli przykładowo dotknięta wadami oświadczenia woli. Sędzia jest też pracownikiem i powinien być pewny swego uprawnienia, gdy udzielono mu pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych. Regulacja tej pomocy nie może być zatem labilna i stawiać sędziego w niedwuznacznej sytuacji, czyli gdy przyznaje mu się pomoc (pożyczkę) z obowiązkiem spłaty z odsetkami, a z drugiej strony dokonuje się negatywnej oceny tego samego zachowania sędziego już jako deliktu dyscyplinarnego. Prawidłowo zawarta umowa o pomocy finansowej na warunkach określonych w ustawie i w rozporządzeniu wykonawczym powinna wykluczać dyscyplinowane za złożenie wniosku o przyznanie pomocy, co samo w sobie może stawiać sędziego w gorszej sytuacji z tej tylko przyczyny, że uzyskał pomoc finansową na określony cel mieszkaniowy. W takiej sytuacji samo postępowanie dyscyplinarne może stawiać sędziego w złym świetle i stanowić określoną dolegliwość. Podstawa odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziego nie może być zatem w kolizji z prawem podmiotowym sędziego, któremu przysługuje prawo do pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb finansowych na podstawie regulacji prawa pozytywnego, w tym przypadku z art. 96 usp. Sąd dyscyplinarny nie powinien zastępować zatem prawodawcy i wprowadzać warunków negatywnych, których nie przewiduje ustawodawca.

Prowadzi to do negatywnej oceny zarzutów wniosku dyscyplinarnego.

1. W zakresie pierwszego czynu chodzi o wyprowadzoną *„zasadę dotyczącą celu przeznaczenia pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych”*, stanowiącą podstawę zarzutu, że obwiniona *„nie wykazała nie budzącej wątpliwości rzetelności w swoich sprawach finansowych, to jest zachowa zachowania przynoszącego ujmę godności sędziego”*.

Sędzia sam najlepiej ocenia czy określone zachowanie narusza jego godność.

W zakresie pierwszego czynu obowiązuje regulacja ustawy i rozporządzenia wykonawczego, które nie zostały naruszone przez obwinioną (wniosek tego nie

zarzuca). Regulacje te stanowiły samodzielną podstawę do wystąpienia z wnioskiem o pożyczkę mieszkaniową i jej udzielenia. Sąd pierwszej instancji nie stwierdził naruszenia tych przepisów. Prawodawca nie stawia innych warunków sędziom i sądom niż określone w prawie pozytywnym. To co reguluje ustawa i rozporządzenie w tym zakresie i to co jest z nimi zgodne nie wymaga uzupełnienia przez zasady etyki jako dalsze (kolejne) warunki przyznania pożyczki na cele mieszkaniowe. Przedmiotem zasad etyki nie są warunki przyznawania pomocy finansowej, gdyż nie zastępują ani nie uzupełniają norm z art. 96 usp ani rozporządzenia wykonawczego. Zasady Etyki Zawodowej Sędziów mogą być podstawą dyscyplinowania, jednak nie wyprowadzania zasad (norm) dyscyplinujących, jeżeli są sprzeczne lub pozostają w kolizji z przepisami prawa pozytywnego nienaruszonego przez strony umowy pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych. Z regulacji ustawy i rozporządzenia nie wynikają warunki dalej idące, w szczególności co do liczby posiadanych nieruchomości. Można wskazać, iż sędzia podała we wniosku o przyznanie pomocy finansowanej z 27 marca 2017 r. iż „nigdy” nie korzystała z pomocy na cele mieszkaniowe z zakładowego fundusz świadczeń socjalnych z wyłączenie pożyczki na remont mieszkania. Sędzia ma też niemały staż służby sędziowskiej.

2. W zakresie drugiego czynu chodzi o wynikające z artykułu 82 § 1 usp ślubowanie *„stania na straży prawa i kierowania się zasadami godności i uczciwości w służbie i poza nią”*, a ponadto, że obwiniona *„nie wykazała niebudzącej i wątpliwości rzetelności w swoich sprawach finansowych, to jest zachowań przynoszących ujmę godności sędziego i naruszających zasady etyki zawodowej, określone w § 4, § 16 i § 18 uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z 19 lutego 2003 r. w sprawie uchwalenia zbioru zasad etyki zawodowej sędziów”*.

Przedstawiona wyżej ocena zasad etyki jako podstaw zarzutu dyscyplinarnego jest aktualna także w ocenie drugiego zarzutu wniosku.

Natomiast podstawa faktyczna zarzutu, czyli udział obwinionej w posiedzeniu Kolegium w części dotyczącej opiniowania jej wniosku o pożyczkę i głosowania w podobnych wnioskach innych sędziów była przedmiotem wyjaśnień i ustaleń Sądu pierwszej instancji. Sędzia wystąpiła o sprostowanie protokołu posiedzenia

Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] z 10 kwietnia 2017 r. Zostało przeprowadzone postępowanie oparte na oświadczeniach uczestników posiedzenia. Protokół posiedzenia został uzupełniony o informację, że Sędzia nie brała udziału w pierwszej części posiedzenia Kolegium, w której opiniowano wnioski sędziów o udzielanie pożyczek na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych.

Powtarzanie tych dowodów nie znajduje uzasadnienia, zwłaszcza, gdy kilku członków Kolegium już nie żyje. W takiej sytuacji niezgodne z sumieniem byłoby dalsze prowadzenie postępowania i ustalanie czy obwiniona była w czasie opiniowania wniosków i głosowania, skoro w sprawie ustalono, że nie była obecna.

Przydzielona obwinionej pożyczka nie była też „kosztem” innych sędziów, jako że z dokumentacji wynika, iż nie wykorzystano wszystkich przydzielonych środków. Została jeszcze niemala kwota, co mogło wynikać z tego, że sędziowie, którzy nie otrzymali pożyczek mogli nie spełniać warunków pomocy finansowej.

Sumując, ustalenia faktyczne i ocena podstaw prawnych zarzutów prowadzą do stwierdzenia, że sędzia X. Y. nie popełniła zarzucanych jej czynów dyscyplinarnych, dlatego uzasadnione jest umorzenie postępowania w sprawie na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p.

[M. T.]

[r.g.]

Grzegorz Gołębiowski Wiesław Kozielowicz Zbigniew Korzeniowski